

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

А. В. МІНЯЙЛОВА, О. С. ШЛЯХТІНА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з англійської мови для студентів
1–2 курсів заочної форми навчання
спеціальностей 101 «Екологія»
та 183 «Технології захисту
навколишнього середовища»**

Рекомендовано Методичною радою НУК

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2020

УДК 811.111:378.147(076)
М62

Автори: А. В. Міняйлова, канд. пед. наук, доцент, зав. каф. сучасних мов;
О. С. Шляхтіна, старший викладач
Рецензент Н. М. Філіппова, кандидат філологічних наук, професор НУК, заступник завідувача кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Рекомендовано Методичною радою НУК

Міняйлова А. В.
М62 Методичні рекомендації з англійської мови для студентів 1–2 курсів заочної форми навчання спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища» / А. В. Міняйлова, О. С. Шляхтіна. – Миколаїв : НУК, 2020. – 48 с.

Методичні рекомендації містять довідникову інформацію та методичні поради за чотирма напрямками: лексика, граматики, читання, письмо, необхідні студентам 1–2 курсів заочного відділення спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища» для самостійного опанування навчального матеріалу, виконання контрольних робіт і підготовки до заліку/іспиту.

УДК 811.111:378.147(076)

© Міняйлова А. В., Шляхтіна О. С., 2020
© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2020

3MICT

SECTION 1. VOCABULARY	4
Module 1. Ecology as a Science	5
Module 2. From Species to Ecosystems	5
Module 3. Biomes	6
Module 4. Soil as a Natural Resource	6
Module 5. Atmosphere	7
Module 6. Aquatic Ecosystems	7
Module 7. Natural Disasters	8
SECTION 2. GRAMMAR	9
Module 1. <i>To be</i> . Comparison of Adjectives	9
Module 2. Present Simple. Present Continuous	12
Module 3. Past Simple. Past Continuous	15
Module 4. Present Perfect. Past Perfect	18
Module 5. Future Simple. <i>To be going to</i> . Modal Verbs	20
Module 6. The Passive Voice	24
Module 7. Conditionals	26
Module 8. Reported Speech	29
SECTION 3. READING	32
SECTION 4. WRITING	39

SECTION 1. VOCABULARY

Фахові терміни становлять суттєву складову англійської мови для спеціальних цілей. Їх переклад часто викликає труднощі через свою неоднозначність, відсутність в українській мові відповідних термінів, а також через певні відмінності процесу термінотворення в англійській та українській мовах.

Найпростішим прийомом перекладу термінів є переклад за допомогою лексичного еквівалента. Еквівалент – це стала лексична відповідність, яка повністю співпадає із значенням іншомовного слова-терміна. Наприклад, такі терміни як: “ecology”, “atmosphere”, “organism”, “climate”, “temperature”, “radiation” мають точні відповідники в українській мові: «екологія», «атмосфера», «організм», «клімат», «температура», «радіація», які легко зрозуміти.

Однак кількість таких термінів не дуже велика, тому переклад більшості спеціальних фахових термінів вимагає розуміння їх значення у контексті вживання і відбувається за схемою: англійський термін → поняття → український термін. Таким чином, переклад відбувається у два етапи: з’ясування значення терміну у контексті і безпосередньо переклад цього значення українською мовою.

При цьому взаємодія терміна з контекстом набуває вирішального значення, в якому він розкриває своє лексичне значення, адже лише в контексті можна зрозуміти, до якої конкретної галузі знань належить даний термін і відповідно перекласти його вірним еквівалентом в українській мові. Наприклад, слово “thing”, відоме як «річ», у сполученні з прикметником “living” – “living thing” в екологічному контексті набуває значення «жива істота».

У випадку, коли в українській мові не існує відповідного спеціального терміна, його можна перекласти описовим способом. Наприклад, “overgrazing” – «виснаження ґрунту у результаті надмірного випасу худоби».

Узагальнений банк фахових термінів, необхідних для засвоєння студентами заочної форми навчання спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища», та їх переклад наведено нижче.

Module 1. Ecology as a Science

relationships – відносини	ecosystem – екосистема
living thing – жива істота	to contain – містити
cell – клітина	term – термін
environment – навколишнє середовище	species – вид, види
habitat – природне середовище	to originate – походити
to depend (on) – залежати (від)	concept – поняття
seed – зерно	to vary – варіювати
to affect – впливати	to alter – змінювати
impact – вплив	to exist – існувати
layer – шар	to accept – сприймати
nature – природа	climate – клімат
nutrients – поживні речовини	to consist (of) – складатися з
interaction – взаємодія	science – наука
application – застосування	to apply one's knowledge – застосовувати свої знання
to investigate – досліджувати	fossil organisms – викопні організми
population – населення	soil – ґрунт

Module 2. From Species to Ecosystems

community – спільнота	pest – шкідник, паразит
biotic – біотичний, живий	parasite – паразит
abiotic – абіотичний, неживий	predator – хижак
producers – продуценти	to provide – забезпечувати
nitrogen – азот	movement – рух
consumers – консументи (споживачі)	organic – органічний
photosynthesis – фотосинтез	biomass – біомаса
to capture – захватити	matter – матерія
biological control – біологічний контроль	to prey – полювати, ловити
decomposers – деструктори, редуценти	food chain – харчовий ланцюг
host – організм-носіє, господар (паразита)	extinction – вимирання
to prey – полювати, ловити	insect – комаха
creature – жива істота	to convert – перетворювати
to eliminate – усувати	to influence – впливати
to dwell – мешкати	to contaminate – забруднювати
cycle – цикл	to protect – захищати

Module 3. Biomes

biome – біома	zone – зона
to distinguish – розрізняти	tundra – тундра
to determine – визначати	taiga – тайга
to characterize – характеризувати	coniferous forest – хвойний ліс
variety – різноманіття	deciduous forest – листяний ліс
equator – екватор	rainforest – тропічний ліс
to prevail – переважати	to survive – виживати
desert – пустеля	border – кордон
to surround – оточувати	evergreen forest – вічнозелений ліс
location – розташування	annual precipitation – річні опади
latitude – широта	permafrost – мерзлота
landscape – ландшафт	to increase – збільшувати
grassland – пасовища	available – доступний
to cut down – вирубувати	fertile – родючий
temperate – помірний	prairie – прерія
to support – підтримувати	composition – склад

Module 4. Soil as a Natural Resource

pesticides – пестициди	fertilizer – добриво
erosion – ерозія	to cause – спричиняти
weathering – вивітрювання	to expand – розширювати
chemical – хімічний	carbon dioxide – вуглекислий газ
acid – кислота	humus – гумус
fibrous – волокнистий	to decay – розкладатись
nitrogen – азот	to absorb – поглинати
moisture – вологість	to bind – з'єднувати
fertility – родючість	salinization – солонізація
to release – звільнити	irrigation – зрошення
tissue – тканина	to evaporate – випаровувати
to rotate – чергувати	algae – водорості
to deplete – виснажувати	disposal – утилізація
deforestation – обезліснення	to contribute – робити внесок
desertification – опустелювання	to extract – видобути
hazard – небезпека	residue – залишок
overgrazing – надмірний випас	to become barren – стати
худоби	неродючим

Module 5. Atmosphere

ozone layer – озоновий шар	depletion – виснаження
harmful – шкідливий	to melt – танути
oxygen – кисень	to extend – подовжити
vapour – пара	accurate – точний
to reflect – відображати	chlorofluorocarbon (CFC) – хлорфторуглерод
irreversible – незворотний	to compare – порівнювати
radiation – радіація	to cause – спричиняти
hurricane – ураган	to accelerate – прискорити
air pressure – тиск повітря	emission – викид, випуск
temperature – температура	moisture – вологість
average – середній	weather forecast – прогноз погоди
sea level – рівень моря	properties – властивості
to predict – передбачити	to occur – відбуватися
to rise – піднімати(ся)	greenhouse effect – парниковий ефект
ultraviolet radiation – ультрафіолетове випромінювання	electrically charged particles – електрично заряджені частинки
to destroy – руйнувати	to appear – з'являтися

Module 6. Aquatic Ecosystems

transparent – прозорий	to be responsible for – відповідати за
constituent – складова частина	sediment – осади
to connect – з'єднати	steam – пар
liquid – рідкий	to condense – конденсувати
solid – твердий	salt content – вміст солі
substance – речовина	strait – пролив
groundwater – підземні води	gulf – затока
glacier – льодовик	to estimate – оцінювати
freshwater – прісна вода	density – щільність
solvent – розчинник	to recycle – переробляти
destruction – руйнування	supply – постачання
to circulate – циркулювати	evaporation – випаровування
to rotate – обертатись	to heat – нагрівати
rocks – гірські породи	to dissolve – розчиняти
surface – поверхня	to exploit – використовувати
threat – загроза	to prevent – запобігати

Module 7. Natural Disasters

lightning – блискавка	charge – заряд
thunderstorm – гроза	current – електричний струм
thunder – грім	tornado – торнадо
sleet – дощ зі снігом	disaster – катастрофа
hail – град	tsunami – цунамі
flash – спалах	flood – повені
weather forecast – прогноз погоди	avalanche – лавина
lightning bolt – блискавка	volcano – вулкан
storm cloud – штормова хмара	earthquake – землетрус
to reach – досягати	explosion – вибух
to measure – міряти	to erupt – вивергатися
to damage – пошкодити	magnitude – магнітуда
crust – земна кора	to reduce – зменшувати
crack – тріщина	horizon – горизонт
lava – лава	to ignite – запалювати
drought – посуха	to divide (into) – поділити (на) -

SECTION 2. GRAMMAR

Module 1. *To be*. Comparison of Adjectives

To be у теперішньому часі

Дієслово **to be** є єдиним дієсловом в англійській мові, яке змінює свою форму в залежності від **особи**, з якою пов'язане у реченні. Дієслово **to be** самостійно утворює заперечні та питальні речення, не використовуючи допоміжні дієслова в теперішньому та минулому часі.

To be має три форми в теперішньому часі (**am, is, are**) та дві форми у минулому часі (**was** та **were**). Всі форми дієслова можуть перекладатися українською як «бути», «бути присутнім», «знаходитися» або ж оминатися при перекладі.

Дієслово **to be** вживається у формі **am**, коли підметом є займенник **I** (я).

I am twenty. – *Мені двадцять (років).*

I am a musician. – *Я – музикант.*

Дієслово **to be** вживається у формі **is**, коли підметом є іменник в третій особі однини або займенники **he** (він), **she** (вона), **it** (він, вона, воно – не про людей).

Pierre is smart. – *П'єр розумний.*

She is so beautiful! – *Вона така гарна!*

Дієслово **to be** вживається у формі **are** з іменниками у формі множини та займенниками **we** (ми), **you** (ти, ви), **they** (вони).

You are so beautiful! – *Ти така красива!*

We are in Detroit. – *Ми (знаходимось) в Детройті.*

These students are smart. – *Ці студенти розумні.*

Дієслово **to be** у поєднанні з особовими займенниками може вживатися в скорочених формах:

<i>I am = I'm</i>	<i>We are = we're</i>	<i>He is = he's</i>
<i>You are = you're</i>	<i>They are = they're</i>	<i>She is = she's</i>
		<i>It is = it's</i>

В заперечних реченнях частка **not** ставиться після дієслова **to be** в необхідній формі. При цьому часто використовуються скорочення **isn't, aren't** (але не **amn't**).

I'm not perfect. – *Я не ідеальний.*

He isn't here. – *Його тут нема.*

We aren't so different. – *Ми не такі вже й різні*

They aren't Americans. – *Вони не американці.*

Питальні речення з дієсловом **to be** (в якості присудка) утворюються за допомогою переносу **to be** на початок речення перед підметом. В спеціальних питаннях дієслово **to be** ставиться після питального слова.

Is it dangerous? – *Це небезпечно?*

Are you ready? – *Ви готові?*

Where am I? – *Де я?*

Who are you? – *Хто ви (ти)?*

Why are these people here? – *Чому ці люди тут?*

What day is it today? – *Який сьогодні день?*

Exercise 1. Chose the correct form of the verb to be – am, is or are.

Example: It is cold today.

1. I ... at home now.
2. They ... Korean.
3. There ... a pen on the desk.
4. My name ... Nikita.
5. We ... from Ukraine.
6. That ... right.
7. I ... OK, thanks.
8. Clara and Steve ... married.
9. She ... an English teacher.

Exercise 2. Complete the gaps with the negative forms of the verb to be.

Example: She isn't from France.

1. This book ... mine.
2. Jane and Peter ... married.
3. That ... right.
4. My brother ... here at the moment.
5. We ... in England.
6. It ... Monday today.
7. Jennie's surname ... Peters.
8. I ... a hairdresser.

9. My name ... Alexander.

10. There ... many people in this class.

Exercise 3. Fill in the gaps with the correct form of the verb to be – am, is, are.

Example: Are Jane and Alice sisters?

1. ... this car yours?
2. Who ... John's sister?
3. How old ... you?
4. ... the Smiths divorced?
5. Where ... your bicycle?
6. Who ... you?
7. ... she your friend?

Comparison of adjectives and adverbs

В англійській мові є три ступені порівняння прикметників: звичайний (Positive Degree), вищий (Comparative Degree) та найвищий (Superlative Degree):

new (новий – звичайна форма) – **newer** (новіший – вищий ступінь порівняння) – **the newest** (найновіший – найвищий ступінь порівняння).

1 спосіб утворення ступенів порівняння прикметників вживається для односкладових прикметників та деяких двоскладових (наприклад, які закінчуються на **-le, -er, -y, -ow**, або мають наголос на другий склад та **in**.) і здійснюється за допомогою додавання суфіксу **-er** для утворення вищого ступеню та **-est** для утворення найвищого ступеню:

cold – colder – the coldest

young – younger – the youngest

clever – cleverer – the cleverest

narrow – narrower – the narrowest

2 спосіб утворення ступенів порівняння прикметників використовується з багатоскладовими прикметниками та з рештою двоскладових і вимагає вживання **more** (більш, більше) для вищого ступеня і **the most** (найбільш, найбільший) для найвищого:

beautiful – more beautiful – the most beautiful

intelligent – more intelligent – the most intelligent

Винятки:

good – better – the best

bad – worse – the worst

little – less – the least

many, much – more – the most

Exercise 1. Make the comparative form of the adjectives to complete the sentences.

Example: Dogs are more intelligent (intelligent) than rabbits.

1. Lucy is ... (old) than Ellie.
2. Ukraine is ... (large) than the UK.
3. My Latin class is ... (boring) than my English class.
4. In the UK, the streets are generally ... (narrow) than in the USA.
5. London is ... (busy) than Glasgow.
6. Julie is ... (quiet) than her sister.

Exercise 2. Use the comparative or superlative form of the adjectives.

Example: Avatar is probably the worst (bad) film I've seen!

1. My sister thinks she's ... (intelligent) than me, but I don't agree!
2. What is ... (wet) month of the year in England?
3. Do you think the *Harry Potter* films are ... (good) than the books?
4. Who is ... (powerful) person in your country?
5. I think *Men in Black 1* was ... (funny) than *Men in Black 3*.
6. Is Angelina Jolie ... (old) than Sandra Bullock?
7. John is ... (nice) person that I know.

Module 2. Present Simple. Present Continuous

Present Simple

Вживається, коли дія відбувається взагалі, постійно, регулярно, щодня, щотижня, часто, завжди, іноді, зазвичай і т.д.

Допоміжні дієслова (вживаються тільки в заперечній і питальній формах): **do** (для I, we, you, they) і **does** (для he, she, it). У стверджувальній формі, коли підметом є **he, she, it**, до дієслова додається закінчення **-s** або **-es**.

Слова, які найчастіше вживаються у Present Simple:

every day/week/month/year.. – щодня, щотижня, щомісяця, щороку

usually – зазвичай
sometimes – іноді
often – часто
always – завжди

Правила утворення речень у Present Simple:

Для I, you, we, they:

Стверджувальне речення: **підмет + присудок + другорядні члени речення.**

I **read** books every day. – *Я читаю книжки щодня.*

Заперечне речення: **підмет + do not (don't) + присудок + другорядні члени речення.**

I **do not read** books every day. – *Я не читаю книжки щодня.*

Питальне речення: **Do + підмет + присудок + другорядні члени речення.**

Do you read books every day? – *Ти читаєш книжки щодня?*

Для he, she, it:

Стверджувальне речення: **підмет + присудок+s/-es + другорядні члени речення.**

He **reads** books every day. – *Він читає книжки щодня.*

Заперечне речення: **підмет + does not (doesn't) + присудок + другорядні члени речення.**

He **does not (doesn't) read** books every day. – *Він не читає книжки щодня.*

Питальне речення: **Does + підмет + присудок + другорядні члени речення.**

Does he read books every day? – *Він читає книжки щодня?*

Present Continuous

Present Continuous вживається, коли:

1. дія відбувається саме зараз, в цей момент;
2. дія тимчасова;
3. повідомляється про плани на майбутнє;
4. йдеться про ситуації, що безперервно розвиваються або змінюються;
5. для вираження свого ставлення до дій, що відбуваються постійно і дратують (часто в таких реченнях використовуються слова **always** (завжди), **constantly** (постійно, без упину), **continually** (безперервно)).

Допоміжні дієслова (вживаються завжди): **am** (коли підметом є I), **is** (підмет – he, she, it), **are** (підмет – we, you, they).

У Present Continuous до дієслова завжди додається закінчення **–ing**.

Слова, які вживаються у Present Continuous:

now – зараз;

at the moment – зараз, в цей момент.

Правила утворення Present Continuous:

Стверджувальне речення: **підмет + is/are/am + присудок+ing + другорядні речення.**

I **am going** home now. – Я зараз йду додому.

He **is going** home now. – Він зараз йде додому.

We **are going** home now. – Ми зараз йдемо додому.

Заперечне речення: **підмет + is/are/am not + присудок+ing + другорядні речення.**

I **am not going** home now. – Я не йду зараз додому.

He **is not going** home now. – Він не йде зараз додому.

We **are not going** home now. – Ми не йдемо зараз додому.

Питальне речення: **Is/are/am + підмет + присудок+ing + другорядні речення.**

Am I going home now? – Я йду зараз додому?

Is he going home now? – Він зараз йде додому?

Are we going home now? – Ми зараз йдемо додому?

Exercise 1. Complete the sentences. Use the present simple or present continuous of the verbs in brackets.

Example: Emily is a writer, but she doesn't write (not write) books for children.

1. Hello, Jane! _____ (enjoy) the party?
2. The population of the world _____ (rise) fast.
3. I _____ (not read) newspapers at all.
4. It's a cloudy day today. The sun _____ (not shine).
5. You _____ (work) hard this week.
6. Sometimes we _____ (go) away at weekends.
7. Water _____ (boil) at 100 degrees Celsius.

8. He is an architect, but he _____ (not work) at the moment.
9. Usually he _____ (stay) at the Hilton Hotel, but now he _____ (stay) in a hostel.
10. The bus _____ (not stop) outside the cinema.
11. Fiona _____ (not work) today. She's at home.
12. The boys are outside. They _____ (sit) in the garden.
13. I _____ (not speak) Spanish very well, but I understood what he said.
14. My sister _____ (read) a lot. She's got lots of books.
15. Is Emma on the phone to Kate again? She _____ (always / talk) to her!
16. I _____ (always / start) work at seven.
17. Who _____ (make) that awful noise? I can't stand it!
18. _____ (it / get) very cold here in the winter?

Module 3. Past Simple. Past Continuous

Past Simple

Past Simple вживається, коли дія відбулася у минулому один раз, або відбувалася взагалі.

Допоміжне дієслово (вживається тільки в заперечній і питальній формах): **did**.

Якщо дієслово правильне, то у стверджувальній формі до нього додається закінчення **—ed**, якщо неправильне — вживаємо 2-гу форму з таблиці неправильних дієслів.

Слова, що вживаються у Past Simple:

yesterday – вчора;

the day before yesterday – позавчора;

last week/month/year... – минулого тижня, місяця, року...;

a year ago – рік тому.

Правила утворення речень у Past Simple:

Стверджувальне речення: **підмет + присудок+ed/(2ф.) +** другорядні члени речення.

I **went** to the cinema yesterday. – Я вчора ходив до кінотеатру.

My friend **played** football yesterday. – Мій друг грав у футбол вчора.

Заперечне речення: підмет + did not (didn't) + присудок + другорядні члени речення.

I did not (didn't) go to the cinema yesterday. – Я вчора не ходив до кінотеатру.

My friend did not (didn't) play football yesterday. – Мій друг не грав у футбол вчора.

Питальне речення: Did + підмет + присудок + другорядні члени речення.

Did you go to the cinema yesterday? – Ти вчора ходив до кінотеатру?

Did my friend play football yesterday? – Мій друг грав у футбол вчора?

Past Continuous

Past Continuous вживається, коли дія відбувалася в минулому в певний момент або протягом певного періоду часу.

Допоміжні дієслова (вживаються завжди): was (для I, he, she, it), were (для we, you, they)

У Past Continuous до дієслова завжди додається закінчення –ing.

Слова, які часто вживаються у Past Continuous:

yesterday at 12 o'clock – вчора о 12 годині;

yesterday from 3 to 4 – вчора з третьої до четвертої години

Правила утворення Past Continuous:

Стверджувальне речення: підмет + was/were + присудок+ing + другорядні члени речення.

He was going home yesterday at 3 p.m. – Вчора о 3 годині він йшов додому.

We were going home yesterday at 3 p.m. – Вчора о 3 годині ми йшли додому.

Заперечне речення: підмет + was/were not + присудок+ing + другорядні члени речення.

He was not (wasn't) going home yesterday at 3 p.m. – Вчора о 3 годині він не йшов додому.

We were not (weren't) going home yesterday at 3 p.m. – Вчора о 3 годині ми не йшли додому.

Питальне речення: Was/were + підмет + присудок+ing + другорядні члени речення.

Was he going home yesterday at 3 p.m.? – *Вчора о 3 годині він йшов додому?*

Were we going home yesterday at 3 p.m.? – *Вчора о 3 годині ми йшли додому?*

Exercise 1. Complete the sentences. Use the past simple or past continuous of the verbs in brackets.

1. George _____ (fall) off the ladder while he _____ (paint) the ceiling.

2. While Tom _____ (cook) the dinner, the phone _____ (ring).

3. Last night I _____ (read) in bed when suddenly I _____ (hear) a scream.

4. What _____ (you/do) when I called you?

5. Bob _____ (wait) for me when I _____ (arrive).

6. We _____ (not go) because it _____ (rain).

7. I _____ (break) a plate last night. I _____ (do) the washing up when it _____ (slip) out of my hands.

8. Tom _____ (take) a photo of me while I _____ (not look).

9. What _____ (you/do) at this time yesterday?

10. I _____ (see) Carol at the party. She _____ (wear) a really beautiful dress.

11. You _____ (call) me when I _____ (take) a shower.

12. It _____ (begin) to rain when I _____ (go) home.

13. We _____ (see) an accident when we _____ (wait) for the bus.

14. I _____ (visit) my relatives last week.

15. At 9 a.m. she _____ (have) breakfast.

16. He _____ (jump) into the river and _____ (rescue) the drowning man.

17. I _____ (see) my first baseball match while I _____ (live) in New York.

18. He _____ (write) his homework from 2 p.m. to 3 p.m.

Module 4. Present Perfect. Past Perfect

Present Perfect

Present Perfect вживається, коли:

- дія відбулася у минулому, але не відомо, коли саме; дія завершена і є її результат;
- йдеться про життєвий досвід людини (щось робив у житті або ніколи не робив);
- повідомляються новини;
- дія відбулася у період часу, який ще не закінчився (сьогодні, цього тижня, цього року).

Допоміжні дієслова (вживаються завжди): **have** (для I, we, you, they), **has** (для he, she, it).

Якщо дієслово правильне, то до нього додається закінчення **–ed**, якщо неправильне, то вживається **3-я форма** у таблиці неправильних дієслів.

Слова, які найчастіше вживаються у Present Perfect:

already – вже;
just – щойно;
yet – ще (не);
ever – коли-небудь;
never – ніколи;
since – з (тих пір, як);
recently, lately – нещодавно.

Правила утворення Present Perfect:

Стверджувальне речення: **підмет + have/has + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.**

He **has** already **opened** the window. – Він вже відкрив вікно.

We **have** just **bought** a new car. – Ми щойно купили нову машину.

Заперечне речення: **підмет + have/has + not (haven't/hasn't) + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.**

He **hasn't** **opened** the window yet. – Він ще не відкрив вікно.

We **haven't** **bought** a new car yet. – Ми ще не купили нову машину.

Питальне речення: **Have/Has + підмет + присудок + ed/3ф. + другорядні члени речення.**

Has he already **opened** the window? – Він вже відкрив вікно?

Have you **bought** a new car? – Ви купили нову машину?

Past Perfect

Past Perfect вживається, коли дія відбулася у минулому і завершилася до певного моменту, є її результат. Та частина речення, в якій зазначається цей певний момент у минулому, вживається найчастіше у Past Simple.

*Допоміжне дієслово (вживається завжди): **had**.*

Якщо дієслово правильне, то до нього додається закінчення **-ed**, якщо неправильне, то вживається **3-я форма** у таблиці неправильних дієслів.

Правила утворення Past Perfect:

*Стверджувальне речення: підмет + **had** + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.*

When I arrived at the cinema, the film **had** already **started**. –

*Заперечне речення: підмет + **had** + **not** (hadn't) + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.*

When I arrived at the cinema, the film **hadn't started** yet. – *Коли я прийшов до кінотеатру, фільм ще не розпочався.*

*Питальне речення: **Had** + підмет + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.*

When you arrived at the cinema, **had** the film **started** already? – *Коли ти прийшов до кінотеатру, фільм вже розпочався?*

Exercise 1. Open the brackets using the present perfect form.

Example: She has scored (score) twenty points in the match today.

1. We _____ (watch) all the Champions League matches this season.

2. That's amazing! She _____ (run) fifteen kilometers this morning!

3. She _____ (buy) some really nice rollerblades!

4. Oh, no! I _____ (lose) my money!

5. My mum _____ (write) shopping list. It's on the kitchen table.

6. Dad, you _____ (eat) my biscuit!

7. Mary _____ (study) hard this year, so she'll pass her exams.

8. Oh no! She _____ (drop) the plate!

9. The garden is very green. It _____ (rain) a lot this month.

10. Brad _____ (live) in Chicago since 1998.

11. He _____ (not finish) training yet.

Exercise 2. Open the brackets using the verbs in the Past Perfect Tense.

Example: She had lived (live) in China before she went to Thailand.

1. After they _____ (eat) the shellfish, they began to feel sick.

2. Julie arrived after I _____ (leave).

3. The garden was dead because it _____ (be) dry all summer.

4. He _____ (meet) her somewhere before he saw her at the party.

5. We were late for the plane because we _____ (forget) our passports.

6. The lights went off because we _____ (not/pay) the electricity bill.

7. The children _____ (not/do) their homework, so they were in trouble.

8. We couldn't go into the concert because we _____ (not/bring) our tickets.

9. He _____ (not/use) email before, so I showed him how to use it.

Module 5. Future Simple. To be going to. Modal Verbs
Future Simple

Future Simple вживається, коли:

– йде констатація факту дії у майбутньому (*It **will be** Friday tomorrow.*);

– висловлюється загальне передбачення щодо майбутнього, часто з вживанням *I think, I'm sure, probably, definitely*, etc. (*It **will be** hot tomorrow.*);

– висловлюється рішення, прийняте під час бесіди (*I'm tired. I **think I'll stay in** this evening.*);

– висловлюються обіцянки та пропозиції (*I'll **make** some coffee. Don't worry, I'll **pay** you back soon.*).

Допоміжне дієслово (вживається завжди): **will**.

Слова, які найчастіше вживаються у Future Simple:

tomorrow – завтра;

the day after tomorrow – післязавтра;

next week/month/year.. – наступного тижня/місяця/року..;
in a year – через рік.

Правила утворення Future Simple:

Стверджувальне речення: підмет + **will** + присудок + другорядні члени речення.

I **will call** you tomorrow. – Я зателефоную тобі завтра.

Заперечне речення: підмет + **will + not (won't)** + присудок + другорядні члени речення.

I **won't call** you tomorrow. – Я не зателефоную тобі завтра.

Питальне речення: **Will** + підмет + присудок + другорядні члени речення.

Will you **call** me tomorrow? – Ти зателефонуєш мені завтра?

To be going to

To be going to вживається, коли:

– висловлюються плани на майбутнє (*I'm going to stay in today.* – Я сьогодні збираюсь залишитись вдома);

– висловлюється передбачення, засноване на тому, що людина зараз бачить або чує (*Look at the clouds! It is going to rain!* – Подивись на хмари! Зараз піде дощ!).

Приклади вживання **to be going to**:

Стверджувальне речення: I **am going to** play tennis tonight. – Я збираюся пограти в теніс сьогодні ввечері.

Заперечне речення: I **am not going to** play tennis tonight. – Я не збираюся грати в теніс сьогодні ввечері.

Питальне речення: **Are you going to** play tennis tonight? – Ти збираєшся грати в теніс сьогодні ввечері?

Exercise 1. Choose the best option to complete the sentences.

Example: "Where are you going on holiday?" I don't know yet, maybe I will go / I am going to India.

1. Are you watching the game? It's 5-2, they *will* / *are going to* win the match!

2. I think you *will* / *are going to* like this movie.

3. I can't join you at the party, I *am going to be* / *will be* away for two weeks.

4. This exercise looks really hard – I *am going to* / *will* help you.

5. Don't forget that we *are going to* / *will* go out with Sue and Peter tonight!

6. Look at that beautiful sky! It most certainly *isn't going to* / *won't* rain today.

Modal Verbs

Modal Verbs (модальні дієслова) відрізняються від інших дієслів тим, що не використовуються самотійно і не позначають конкретної дії, вони лише відображають ставлення до дії: **can, could, may, might, must, need, should, would, shall, will**. Вони не вимагають вживання допоміжних дієслів. Є також дієслова, які за значенням подібні до модальних, але вживаються згідно загальних правил утворення часів: **have to, be able to, ought to, need to, be allowed to, manage to**.

Загальні ситуації для вживання модальних дієслів:

Здатність, можливість щось робити

– **Can, be able to** – у теперішньому і майбутньому часі (*She can / is able to swim*. – Вона вміє плавати.)

– **Could, be able to** – у минулому часі (*She could swim when she was five*. – Вона могла плавати, коли їй було 5 років.)

Припущення відносно теперішнього і майбутнього

– **Must** – високий ступень імовірності того, що щось відбувається або відбудеться (*He has lived in London for 10 years. He must speak English very well*. – Він 10 прожив у Лондоні. Мабуть, він дуже добре розмовляє англійською.)

– **Could, may, might** – середній ступень імовірності того, що щось відбувається або відбудеться (*I may/might/could go out tonight, I haven't decided yet*. – Можливо, я сьогодні ввечері піду гуляти, я ще не вирішив.)

– **May not, might not** – середній ступень імовірності того, що щось не відбувається або не відбудеться (*I may not / might not go out tonight, I haven't decided yet*. – Можливо, я сьогодні ввечері не піду гуляти, я ще не вирішив.)

– **Can't** – високий ступень імовірності того, що щось не відбувається або не відбудеться (*He can't be in London now. I saw him here in the morning*. – Він не може бути в Лондоні зараз. Я бачив його тут сьогодні вранці.)

Дозвіл

– **Can** (у теперішньому і майбутньому часі) – у неформальній ситуації (*You **can** take the phone.* – Можеш взяти мій телефон.)

– **Be allowed to** – у більш формальній ситуації (*Students **are not allowed to** use phones in exams.* – Студентам не дозволяється користуватись телефонами під час іспитів.)

– **May** – у дуже формальній ситуації (***May** I come in?* – Чи можу я увійти?)

Обов'язок, необхідність

– **Must** – 1) повинен зробити щось, що важливо для самої людини; 2) в інструкціях, правилах, законах (*I **must** to wash my jeans. They are dirty.* – Я повинен попрати свої джинси. Вони брудні.)

– **Mustn't** – не повинен щось робити; дуже важливо, щоб ті цього не робив (*You **mustn't** tell anybody, it's a secret.* – Ти не повинен нікому говорити, це секрет.)

– **Have to** – повинен зробити щось, тому що хтось інший так вважає, або згідно правил та законів (*I **have to** take these tablets every day.* – Я повинен приймати ці таблетки щодня.)

– **Don't have to** – не обов'язково щось робити (*You **don't have to** go there, it's up to you.* – Тобі не обов'язково йти туди. Це вирішувати тобі.)

– **Need (to)** – необхідність зробити щось (*She **needs to** talk to you.* – Їй потрібно з тобою поговорити.)

Поради і рекомендації

– **Should** – слід щось зробити, порада (*You **should** be more polite.* – Тобі слід бути більш ввічливим.)

Exercise 2. Choose the best modal verb to complete the sentences.

Example: Jonathan **can** ski really well and he often wins his races.

a) can	b) may	c) have to
1. I ... go to the party but I'm still not sure.		
a) can	b) might	c) must
2. I think you ... go out more and meet new people.		
a) mustn't	b) must	c) should
3. You ... come with us if you don't want to.		
a) don't have to	b) might not	c) mustn't

4. This is a secret between you and me, so we ... tell anyone.
a) might not   b) mustn't   c) don't have to
5. It's dangerous to go into deep water if you ... swim.
a) may not   b) cannot   c) shouldn't
6. I feel miserable so I ... stay at home tonight.
a) can   b) may   c) have to
7. I ... go out later with my parents but I don't really know.
a) can   b) might   c) must
8. All passengers must remain in their seats and ... use their mobile phones.
a) mustn't   b) might not   c) don't have to
9. ... you please phone me in the evening?
a) may   b) could   c) should
10. To get a driving license you ... be over 18.
a) can   b) may   c) have to
11. She ... come with us because she's broken her leg.
a) can't   b) might not   c) must not

Module 6. The Passive Voice

В англійській мові вживаються два граматичні стани: **активний стан та пасивний стан**.

Активний стан (Active Voice) – це граматична категорія, яка вказує, що дія в реченні (присудок) виконується підметом.

His parents love him. – *Батьки його люблять.*

I did my homework yesterday. – *Я виконав своє домашнє завдання вчора.*

Пасивний стан (The Passive Voice) – це граматична категорія, яка вказує, що підмет не виконує дію, зазначену в реченні, а відчуває цю дію на собі, тобто є тим, над ким (чим) виконується ця дія.

He **is loved** by his parents. – *Він любимий батьками. (дослівно)*

My homework **was done** by me yesterday. – *Моє домашнє завдання було виконано мною вчора.*

The Passive Voice використовується, якщо виконавець дії неважливий для змісту речення, невідомий або очевидний з контексту. Якщо необхідно вказати на того, хто саме виконує

дію, то використовується непрямий додаток з прийменником **by**.

Утворюється **Passive Voice** за допомогою допоміжного дієслова **to be** в необхідній часовій формі та третьої форми смислового дієслова.

Passive Voice використовується практично у всіх граматичних часах, при тому дієслово *to be* приймає форму згідно правила утворення кожного конкретного часу, а смислове дієслова завжди вживається у третій формі.

Форми дієслова to be у The Passive Voice у деяких часах дієслова:

Present Simple – **am/is/are**;

Present Continuous – **am/is/are + being**;

Past Simple – **was/were**;

Past Continuous – **was/were + being**;

Present Perfect – **have/has + been**;

Past Perfect – **had + been**;

Future Simple – **will be**.

Правила утворення Passive Voice :

Стверджувальне речення: підмет + **to be** (у відповідній формі) + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.

I was robbed three weeks ago. – Мене пограбували три тижня тому.

The tea is grown in India. – Чай вирощують в Індії.

My meal has just been prepared at the restaurant. – Мою їжу щойно приготували у ресторані.

Заперечне речення: підмет + **to be** (у відповідній формі) + **not** + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.

This article is not written by Jane. – Ця стаття не написана Джейн.

I was not informed about this concert. – Мене не проінформували про цей концерт.

Питальне речення: **To be** (у відповідній формі) + підмет + присудок+ed/3ф. + другорядні члени речення.

Are you punished? – Ти покараний?

Has the job been already done? – Робота вже виконана?

Will the parcel be delivered soon? – Чи буде пакунок доставлений скоро?

Exercise 1. Complete the second sentence so that it means the same as the first one. Use the Passive Voice.

Example: Someone stole my bike while I was in the shop. – My bike was stolen while I was in the shop.

1. They've just repaired the bridge in the park.

The bridge in the park _____.

2. Vandals have damaged the children's playground again.

The children's playground _____ again.

3. They were always changing the bus timetable. It was really annoying.

The bus timetable _____.

4. They discharged my brother from hospital yesterday.

My brother _____ from hospital yesterday.

5. My lawyer informed me of the changes to the contract.

I _____ by my lawyer of the changes to the contract.

6. When I arrived at the cinema I found that they had cancelled the film.

When I arrived at the cinema I found that the film _____.

7. After six weeks the shop still hadn't sent my books.

After six weeks my books still _____.

Module 7. Conditionals

Conditionals (умовні речення) – складнопідрядні речення в англійській мові, в яких у підрядному реченні називається умова, а в головному – наслідок, що виражає результат цієї умови. І умова, і наслідок можуть відноситися до теперішнього, минулого і майбутнього. Підрядні речення умови найчастіше вводяться сполучником **if** (якщо) / **when** (коли).

В англійській мові існує **чотири типи** умовних речень: нульовий (The Zero Conditional); перший (The First Conditional); другий (The Second Conditional); третій (The Third Conditional).

The Zero Conditional

Нульовий тип умовного речення використовується в моментах, коли результат умови є відомим на сто відсотків, наприклад, як

науковий факт (відносно теперішнього або майбутнього). Всі речення (головне та підрядне) вживаються у **Present Simple**.

Правило утворення the Zero Conditional

If + умова (в Present Simple) + наслідок (в Present Simple)

*If you **heat** ice, it **melts**.* – Якщо ти нагріватимеш лід, він буде розтоплюватися.

*If I **get up late**, I **am** late for work.* – Якщо я прокинусь пізно, я запізнюся на роботу.

*People **get** hungry if they **don't eat**.* – Люди стають голодними, якщо вони не їдять.

*When I **get up** late, I **miss** my train.* – Коли я прокидаюся пізно, то пропускаю мій потяг.

Exercise 1. Complete the sentences using the zero conditional.

Example: If I wake up (wake up) late, I will be (be) late for work.

1. If my husband _____ (cook) , he _____ (burn) the food.
2. If Julie _____ (not/wear) a hat, she _____ (get) sunstroke.
3. If children _____ (not/eat) well, they _____ (not/be) healthy.
4. If I _____ (speak) to John, he _____ (get) annoyed.
5. I _____ (feel) good the next day if I _____ (go) to bed early.
6. Lots of people _____ (come) if Jenny _____ (have) a party.
7. She _____ (buy) expensive clothes if she _____ (go) shopping.

The First Conditional

Перший тип умовного речення використовується в ситуаціях, коли мова йде про майбутнє. Проте ми не впевнені в результаті умови, оскільки сама умова ще не наступила, хоча вона реальна. Умова вживається в **Present Simple**, наслідок – **Future Simple**.

Правило утворення the First Conditional

If + умова (в Present Simple) + наслідок (в Future Simple)

*If it **rains**, I **will stay** at my friend's house.* – Якщо піде дощ, я залишуся у будинку мого друга.

*If I **see** Tom, I **will ask** him about John.* – Якщо я побачу Тома, я запитав у нього про Джона.

Exercise 2. Complete the sentences using the First Conditional.

Example: If you wait (to wait) a minute, I will ask (to ask) my parents.

1. If I _____ (to study), I _____ (to pass) the exams.
2. If the sun _____ (to shine), we _____ (to walk) into town.
3. If he _____ (to have) a temperature, he _____ (to see) the doctor.
4. If my friends _____ (to come), I _____ (to be) very happy.
5. If she _____ (to earn) a lot of money, she _____ (to fly) to New York.
6. We _____ (to visit) the museums, if we _____ (to travel) to London.

The Second Conditional

У Second Conditional мова також йде про майбутнє, проте умови для настання результату є нереальними або висловлюється мрія.

Умова вживається у **Past Simple**, а наслідок – would + дієслово у 1 формі:

If + умова (в Past Simple) + наслідок (would + дієслово у 1 формі)

*If I **won** the lottery, I **would buy** a car.* – Якщо я виграю в лотерею, я придбаю авто.

*I **would travel** through Europe if I **had** enough money.* – Я буду подорожувати Європою, якщо в мене вистачить коштів.

Exercise 3. Complete the sentences using the Second Conditional.

Example: If we live (to live) in Rome, Francesco would visit (to visit) us.

1. If Tim and Tom _____ (to be) older, they _____ (to play) in our hockey team.
2. If he _____ (to be) my friend, I _____ (to invite) him to my birthday party.
3. If Susan _____ (to study) harder, she _____ (to be) better at school.
4. If they _____ (to have) enough money, they _____ (to buy) a new car.
5. If Michael _____ (to get) more pocket money, he _____ (to ask) Doris out for dinner.
6. If we _____ (to win) the lottery, we _____ (to fly) to San Francisco.

The Third Conditional

The Third Conditional використовується для позначення умов та подій у минулому, які так і не відбулися. Умова вживається у **Past Perfect**, а наслідок – **would have + дієслово у 3 формі**:

If + умова (в Past Perfect) + наслідок (would have + дієслово у 3 формі)

If I had won the lottery, I would have visited the UK. – Якби я виграв в лотерею, я відвідав би Велику Британію.

If I had passed exams, I would have graduated from the university. – Якби я здав екзамен, то закінчив би університет.

Exercise 4. Complete the sentences using the Third Conditional.

Example: If you had studied (study) for the test, you would have passed (pass) it.

1. If you _____ (ask) me, I _____ (help) you.
2. If we _____ (go) to the cinema, we _____ (see) my friend Jacob.
3. If you _____ (speak) English, she _____ (understand).
4. I _____ (write) you a postcard if I _____ (have) your address.
5. If I _____ (not / break) my leg, I _____ (take part) in the contest.
6. If it _____ (not/ start) to rain, we _____ (walk) to the museum.

Module 8. Reported Speech

Є два варіанти передачі висловлювання в англійській мові: пряма мова (Direct Speech) і непряма мова (Indirect/Reported Speech).

Пряма мова:

She said: "I'm hungry." – Вона сказала: "Я голодна".

He said: "I'm going to play football." – Він сказав: "Я збираюся грати у футбол".

Непряма мова

передає зміст прямої мови:

She said that she was hungry. – Вона сказала, що вона голодна.

He said he was going to play football. – Він сказав, що збирається грати у футбол.

Під час передачі непрямої мови час підрядного речення змінюється за таким правилом:

Час у прямій мові

Present Simple

Past Simple

Future Simple (*will*)

Present Continuous

Past Continuous

Present Perfect

Змінюється на час у непрякій мові

Past Simple

Past Perfect

Future Simple in the Past (*would*)

Past Continuous

Past Perfect Continuous

Past Perfect

При переході прямої мови у непряму також змінюються й деякі займенники, прислівники часу та місця:

Пряма мова

this

these

now

today

tomorrow

yesterday

ago

here

this week

last week

next week

Непряма мова

that

those

then

that day

next day

the day before

before

there

that week

the week before

the next week

Приклади:

Пряма мова

She told me: "I'm playing chess." – Вона сказала мені: "Я граю в шахи".

They said: "We will be waiting for you." – Вони сказали: "Ми будемо чекати на вас".

Jack said: "Today I'm playing football." – Джек сказав: "Сьогодні я граю у футбол".

Mary said: "I will come tomorrow." – Мері сказала: "Я буду завтра".

Непряма мова

Shetold me (that) she was playing chess. – Вона сказала мені, що грає в шахи.

They said (that) they would be waiting for us. – Вони сказали, що будуть чекати на нас.

Jack said (that) he was playing footballthat day. – Джек сказав, що він грає у футбол в цей день.

Mary said (that) she would come next day. – Мері сказала, що вона прийде наступного дня (завтра).

Запитання у непрякій мові

У непрякій мові питання мають прямий порядок слів; головне та підрядне речення з'єднуються сполучниками **if** або **whether**:

She asked: "Have you seen my dog?" – Вона запитала: "Ви бачили мою собаку?"

*She asked them **if** they had seen her dog. – Вона запитала їх, чи бачили вони її собаку.*

У спеціальних запитаннях у непрякій мові головне та підрядне речення з'єднуються питальним словом:

She asked: "Where are you heading?" – Вона запитала: "Куди ти направляєшся?"

*She asked me **where** I was heading. – Вона запитала мене, куди я направляюсь.*

Наказові речення в непрякій мові

В таких реченнях використовуються слова *to say, to tell, to order, to ask, to beg*, а дієслово в наказовому способі змінюється у форму інфінітива:

Mother told son: "Clean this table." – Мати сказала сину: "Прибери цей стіл".

*Mother told son **to** clean that table. – Мати сказала сину прибрати цей стіл.*

Exercise 1. Complete the sentences in reported speech. Note whether the sentence is a request, a statement or a question.

Example: He said, "I like this song." – He said that he liked that song.

1. "Where is your sister?" she asked me. – She asked me _____.
2. "I don't speak Italian," she said. – She said _____.
3. "Say hello to Jim," they said. – They asked me _____.
4. "The film began at seven o'clock," he said. – He said _____.
5. "Don't play on the grass, boys," she said. – She told the boys _____.
6. "Where have you spent your money?" she asked him. – She asked him _____.
7. "I never make mistakes," he said. – He said _____.
8. "Does she know Robert?" he wanted to know. – He wanted to know _____.
9. "Don't try this at home," the stuntman told the audience. – The stuntman advised the audience _____.

SECTION 3. READING

Читання як засіб комунікації має значну практичну цінність і є важливою складовою вивчення англійської мови для спеціальних цілей. У процесі читання фахового тексту англійською мовою необхідним є його інформативне осмислення (розуміння), а також проведення граматичного та лексичного аналізу. Свідомий чи підсвідомий лексичний і граматичний аналіз під час читання впливає на розумінні та сприйнятті інформації.

Специфікою фахових текстів є їх насиченість спеціальними термінами, від розуміння яких залежить правильність розуміння тексту в цілому. Особливості роботи з термінами описані у першому розділі (Section 1. Vocabulary).

Роботу з текстом слід розпочати з оглядового знайомства: проаналізувати назву тексту, переглянути його і виокремити знайомі слова. Це сформує уявлення про зміст тексту і підготує читача до сприйняття інформації.

На другому етапі доцільно прочитати текст без словника, намагаючись зрозуміти головну ідею, незважаючи на незнайомі слова. Розуміння головної ідеї тексту є необхідною умовою для виконання завдань, в яких потрібно відповісти на запитання до тексту (*Read the text and answer the questions*).

Проте виконання завдань на визначення речень такими, що відповідають або не відповідають змісту тексту (*Read the text and decide whether the statements are true or false*), передбачає розуміння його деталей. Тому на третьому етапі необхідно виконати детальний переклад тексту зі словником. При цьому, для перекладу фахових термінів слід використовувати саме фахові словники (електронні або паперові).

Під час перекладу оригінальних фахових текстів слід враховувати наступне:

1. Перекладати слід значення, а не слово (див. Section 1. Vocabulary).
2. Слово може бути як окремою семантичною одиницею, так і частиною словосполучення. Наприклад, слова *make* – «зробити» і *sure* – «впевнений» разом утворюють словосполучення, яке має

значення «переконатись, бути впевненим»: *Make sure that you follow the instructions carefully.* – *Переконайтесь, що ви чітко дотримуетесь інструкцій.*

3. В англійській мові є низка фразових дієслів (сполучення дієслова з прийменниками), значення яких часто не має нічого спільного з самим дієсловом. Наприклад, *to look* – «бачити, дивитися», проте: *look about / around* – озиратися, оглядатися; *look after* – доглядати, піклуватися про когось; *look ahead* – дивитися вперед (у майбутнє); передбачати; *look at* – дивитися на когось; *look back* – оглянутися, згадати; *look down (on)* – потупити погляд, дивитися із презирством; *look for* – шукати; *look forward to* – чекати з нетерпінням; *look in* – заглянути до когось, зайти; *look into* – досліджувати, розглядати; *look up* – відшукувати (інформацію); поліпшуватися; *look up to* – рівнятися на когось, захоплюватися, поважати.

4. В англійській мові одне й те саме слово може виражати різні частини мови і, відповідно, мати різні значення, наприклад: *water* (іменник) – «вода»; *water* (прикметник) – «водний, водяний»; *water* (дієслово) – «поливати». Щоб зрозуміти, яке з можливих значень набуває слово у конкретному випадку, необхідно дивитись на позицію слова у реченні. Наприклад:

Water helps the plant move nutrients from the soil up through its stems and leaves. (іменник) – *Вода допомагає рослині переміщати поживні речовини з ґрунту через її стебла та листя.*

A flooded basement can be devastating, but having water pump can help you reduce damage. (прикметник) – *Затоплений підвал може бути руйнівним, але наявність водяного насосу допоможе вам пом'якшити шкоду.*

In some cases, a sprinkler is the best option to water a large area. (дієслово) – У деяких випадках розбрыскувач є найкращим засобом полити велику ділянку.

5. На відміну від української мови, в англійській мові порядок слів у реченні фіксований і не може змінюватись: *підмет* + (допоміжне дієслово) + *присудок* + *додаток* + *обставина* (стверджувальне речення); *підмет* + *допоміжне дієслово* + *not* + *присудок* + *додаток* + *обставина* (заперечне речення); (*питальне слово*) + *допоміжне дієслово* + *підмет* + *присудок* + *додаток* + *обставина* (питальне

речення). Детальніше порядок слів в англійському реченні описано в розділі 2 (Section 2. Grammar).

6. Конструкції *There is / There are* вживаються для позначення наявності чогось в певному місці. Порядок слів: *There is / There are* + іменник (хто? що?) + обставина (де?). В таких конструкціях слово *there* виконує функцію формального підмета і не має змістового значення (часто перекладається як «тут», «там» або взагалі не перекладається). Такі речення зазвичай перекладаються з кінця. Наприклад: *There are several layers in the Earth's atmosphere.* – В атмосфері Землі декілька шарів.

7. Щоб правильно перекласти речення з англійської мови, необхідно визначити його час. Для цього слід звертати увагу на вживані допоміжні дієслова, форми смислових дієслів (зокрема, їхні закінчення) і прислівники часу. Наприклад:

Great Britain is doing a lot to increase its use of renewable energy. (Present Simple) – Велика Британія багато робить для збільшення використання поновлюваних джерел енергії.

Great Britain did a lot to increase its use of renewable energy last year. (Past Simple) – Велика Британія багато зробила минулого року для збільшення використання поновлюваних джерел енергії.

Great Britain has done a lot to increase its use of renewable energy since 2010. (Present Perfect) – Велика Британія багато зробила для збільшення використання поновлюваних джерел енергії з 2010 року.

Докладніше правила вживання часів описано у другому розділі (Section 2. Grammar).

8. Дуже поширеним у фахових англійських текстах є вживання речень у пасивному стані (The Passive Voice), де дія відбувається над підметом, на відміну від активного стану, де дію виконує сам підмет. Такі речення у перекладі на українську мову відповідають на запитання: Що зроблено (з підметом)? Що було зроблено (з підметом)? Що буде зроблено (з підметом)? Що може бути зроблено (з підметом)? та ін. Візуально речення у пасивному стані можна виявити через наявність дієслова *to be* у будь-якій формі, за яким вжито змістове дієслово у третій формі (з закінченням *-ed* або з третього стовпчика таблиці неправильних дієслів). Наприклад:

*Earthquakes cannot **be controlled** by people.* – Землетруси не можуть контролюватися людьми. (Підмет – землетруси; вони не можуть контролюватись кимось або чимось іншим, в даному випадку – людьми).

*Twenty houses have **been destroyed** by a violent tornado which struck northern England yesterday afternoon.* – Двадцять будинків було знищено жорстким торнадо, який вчора вторгся в Північну Англію. (Підмет – двадцять будинків; їх було знищено кимось або чимось іншим, в даному випадку – жорстким торнадо). Детальніше про правила вживання The Passive Voice дивиться у другому розділі (Section 2. Grammar).

9. Написання чисел в англійській та українській мовах мають певні розбіжності. Кожні три розряди у багаторозрядних числах в англійській мові відокремлюються комою: 2,567,235 – *two million five hundred sixty-seven thousand two hundred thirty-five* (два мільйони п'ятсот шістдесят сім тисяч двісті тридцять п'ять). У десяткових дробах ціла і дробова частини розділяються крапкою (*point*): 2.5 – *two point five* (два цілих п'ять десятих); 3.75 – *three point seventy-five / three point seven five* (три цілих сімдесят п'ять сотих).

Відповідаючи на запитання до тексту, вживайте ті слова, що є у самому запитанні. Це допоможе правильно побудувати речення. Наприклад:

*Where does **the word 'ecology'** come from?* – *The word 'ecology' comes from* two Greek words 'oikos' and 'logos'.

*What **are the most important factors having influence on climate?*** – *The most important factors having influence on climate are* temperature, atmospheric pressure, wind, solar irradiance, humidity, precipitation, and topography.

Example. Read the text and answer the questions below.

Natural disasters

Nature can act rather scary sometimes. Almost every day TV channels, radio and newspapers report on natural disasters striking different parts of the world. Scientists say that earthquakes, tornados, floods, droughts, tsunamis and hurricanes are happening more frequently nowadays. Global warming, pollution and growing industrialization lead to imbalance in our ecosystem.

A natural disaster can be defined as an uncontrollable extreme disruption which causes ecological and financial damage and victims of vulnerable population. Sometimes the events can be predicted by special meteorological warning systems and they often happen in the same geographical area because they are related to climate and physical characteristics of the region. For example, Florida is constantly suffering from tornadoes and hurricanes, and Japan – from earthquakes.

An earthquake happens when tectonic plates of the earth move and they make the area shake violently. Volcanic eruptions occur when hot red magma erupts from the earth's crust and flows from the top of the volcano. It also throws volcano ashes into the air which are harmful to inhale for human beings and animals.

A tsunami is a series of dangerous huge ocean waves, usually caused by underwater earthquakes. This natural disaster attacks the shore all of a sudden and often results in thousands of deaths.

Floods happen when the water level in rivers and seas becomes too high. Sometimes flash floods can even wash away whole villages.

During extremely hot dry summers living beings usually suffers from vast forest fires and severe droughts. Wildfires are especially dangerous in windy weather when they spread very easily. Droughts may result in famine because the land becomes dry and people can't grow any plants and vegetables on it.

A tornado is an enormous column of twisting wind that moves very fast and destroys houses, raises in the air and throws people, animals and heavy things. Hurricanes and tornados are very common in America and the Atlantic Ocean.

People face great problems after disasters: the water is usually infected, the communication lines (electricity, telephone) are often damaged, most of the buildings and property are destroyed, agricultural crops are also damaged. Natural disasters are great tragedies to many countries and nations. They take a lot of people's lives. Thousands of people become homeless, unemployed. They need medical and psychological help.

Іноді природа може діяти досить страшно. Майже щодня телеканали, радіо та газети повідомляють про стихійні лиха, що вражають різні частини світу. Вчені кажуть, що землетруси,

торнадо, повені, посухи, цунамі та урагани зараз відбуваються частіше. Глобальне потепління, забруднення та зростаюча індустріалізація призводять до дисбалансу в нашій екосистемі.

Стихійне лихо можна визначити як неконтрольовану надзвичайну природну подію, яка спричиняє екологічні та фінансові збитки та призводить до жертв серед вразливих груп населення. Іноді стихійні лиха можуть бути передбачені спеціальними системами метеорологічного попередження і часто трапляються в одній географічній зоні, оскільки пов'язані з кліматичними та фізичними особливостями регіону. Наприклад, Флорида постійно страждає від торнадо й ураганів, а Японія – від землетрусів.

Землетрус відбувається тоді, коли рухаються тектонічні плити землі, що призводить до її сильного коливання. Вулканічні виверження виникають, коли горна червона магла виривається з земної кори і тече з вершини вулкана. Також у повітря викидається вулканічний попіл, який є шкідливим для дихання людей і тварин.

Цунамі – це серія небезпечних величезних океанічних хвиль, які, як правило, зумовлені підводними землетрусами. Це стихійне лихо атакує берег раптово і часто призводить до тисяч смертей.

Повені трапляються, коли рівень води в річках і морях стає занадто високим. Іноді повені можуть змити навіть цілі села.

У надзвичайно спекотне сухе літо живі істоти зазвичай страждають від великих лісових пожеж та сильних посух. Пожежі особливо небезпечні в вітряну погоду, коли вони дуже легко поширюються. Засуха може призвести до голоду, оскільки земля стає сухою і люди не можуть вирощувати рослини та овочі на ній.

Торнадо – величезний стовп вітру, який обертається і рухається дуже швидко і руйнує будинки, піднімає у повітря і кидає людей, тварин і важкі речі. Урагани і торнадо дуже поширені в Америці та Атлантичному океані.

Люди стикаються з великими проблемами внаслідок стихійного лиха: вода зазвичай заражена, лінії зв'язку (електрика, телефон) часто пошкоджені, більшість будівель і власного майна знищено, сільськогосподарські культури також пошкоджені.

Стихійні лиха – це великі трагедії для багатьох країн і народів. Вони забирають життя у багатьох людей. Тисячі людей стають бездомними, безробітними. Їм потрібна медична та психологічна допомога.

1. What natural disasters are mentioned in the text? – The natural disasters mentioned in the text are *earthquakes, tornados, floods, droughts, tsunamis and hurricanes*.

2. What is a natural disaster? – *A natural disaster is an uncontrollable extreme disruption which causes ecological and financial damage and victims of vulnerable population.*

3. When does an earthquake happen? – *An earthquake happens when tectonic plates of the earth move and they make the area shake violently.*

4. What is tsunami caused by? – *Tsunami is caused by underwater earthquakes.*

5. When and why are wildfires especially dangerous? – *Wildfires are especially dangerous in windy weather when they spread very easily.*

6. Where are hurricanes and tornados very common? – *Hurricanes and tornados are very common in America and the Atlantic Ocean.*

7. Why are natural disasters great tragedies to many countries and nations? – *Natural disasters are great tragedies to many countries and nations because they take a lot of people's lives, destroy buildings and property, infect water, damage communication lines and agricultural crops.*

SECTION 4. WRITING

Резюме і супровідний лист є необхідними документами під час подачі заяви про прийняття на роботу. Їх підготовка вимагає чіткого дотримання певних вимог.

Резюме(CV) складається з розділів: 1) *Personal Information* (особисті дані); 2) *Profile* (описання того, хто подає заяву); 3) *Achievements* (досягнення); 4) *Experience* (досвід роботи); 5) *Education* (освіта); 6) *Special Skills* (особливі навички); 7) *Interests* (інтереси); 8) *References* (особи, які можуть рекомендувати того, хто подає заяву).

1. В розділі *Personal Information* надається контактна інформація: ім'я і прізвище (саме в такому порядку; в англійських документах по-батькові ніколи не вживається), адреса (у порядку: номер будинку, квартира, вулиця, місто, область, країна, поштовий індекс), номер телефону, електронна адреса.

2. У розділі *Profile* необхідно коротко описати хто і яку роботу шукає.

3. Розділ *Achievements* передбачає перелік професійних досягнень на попередніх місцях роботи (те, що виокремлює вас серед інших кандидатів).

4. У розділі *Experience* необхідно перелічити у зворотному порядку всі попередні місця роботи, починаючи з поточного. Зазначаються термін роботи, назва компанії, місце знаходження, посада.

5. У розділі *Education* необхідно перелічити у зворотному порядку всі місця навчання, термін і отримані кваліфікації, починаючи з останнього.

6. У розділі *Special Skills* зазначають наявні професійні, організаційні, комунікаційні навички, навички володіння комп'ютером, рівень володіння іноземними мовами.

7. Будь-які інші інтереси можна зазначити у розділі *Interests*.

8. *References* – особи, які можуть рекомендувати того, хто подає заяву. Слід обирати людей, які знають вас з професійної точки зору і є або були вашими керівниками, начальниками, викладачами. Зазначаються ім'я, прізвище, посада, науковий ступінь, місце роботи, телефон, електронна адреса.

Example (CV)

Curriculum Vitae
URIAH BRAKUS
93504 Harvey Cliffs, Dallas, TX
+1 (555) 455 7699
uriah.brakus@gmail.com

PROFILE

Principal ecologist in a medium-sized company is seeking a challenging and creative position in Ecology and related areas. Having rich experience in administrative work. Able to work on own initiative and inspire others. Very responsible and reliable. Eager to self-development.

ACHIEVEMENTS

- Assisted with managing the technical and financial performance of Ecological and Environmental Impact Assessment projects.
- Assisted with other administrative duties which add value to the management and development of the North Wales and North West England ecology team.
- A track record in, or aspirations for, continuing professional development and supporting the development / management of junior ecologists.
- Worked as a part of the existing network of AECOM ecologists within the UK and Ireland.
- Familiarity with project management procedures and protocols, including the checking and approval of proposals and project outputs.
- Contributed to the construction projects as an Ecological Clerk of Works.
- Assisted with managing the technical and financial performance of ecological projects to meet budgets and deadlines.
- Provided expert advice to clients and integrated consultant team.

WORK EXPERIENCE

08/2017 – present	AECOM, New York, NY Principal ecologist
03/2008 – 06/2014	EcoSystems, New York, NY Senior Ecologist
10/2002 – 11/2007	EcoWorld, Dallas, TX Ecologist

EDUCATION

1998 – 2002

University of Tennessee
Bachelor's Degree in Ecology

SKILLS

- Ability to work on multiple projects.
- Excellent written and oral communication skills and demonstrated experience with writing and editing reports and related communications.
- Ability to undertake ornithology surveys independently would be advantageous, especially breeding bird surveys.
- Ability to travel and conduct fieldwork as dictated by project demands.
- Strong experience in a similar or supporting post.
- Ability to work under pressure to meet deadlines.
- Proficient user of Microsoft Office range of software including GIS and tablet technology.
- Fluent English and Spanish.

INTERESTS

Interpersonal relationships, self-development, psychology, reading.

REFERENCES

Richard Dortmer
Ph.D. in Ecology, Associate Professor,
University of Tennessee
+15187562332
riichard.dortmer@gmail.com

Karen Dolan
Ph.D. in Ecology, group leader
AECOM, New York, NY
+151836005402
karen.dolan@gmail.com

Ben Tyler
Principal ecologist
EcoSystems, New York, NY
+1518966322561
ben.tyler@gmail.com

Супровідний лист (Cover letter) – це документ, який представляє вас потенційному роботодавцю і пояснює, чому ви є потрібною людиною для цієї конкретної посади та цієї конкретної організації.

Структура супровідного листа:

Ім'я, прізвище,

Адреса, телефон, електронна адреса

Дата

Ім'я та прізвище адресата

Посада адресата

Назва компанії / організації

Адреса компанії / організації

Звернення (якщо ім'я адресата відоме – Dear Mr. *Ім'я* або Dear Ms. *Ім'я*, якщо ім'я не відоме – Dear Mr./Ms.)

Перший абзац: відрекомендуйте себе роботодавцю; зазначте, як ви дізналися про вакансію. Коротко опишіть свій найважливіший досвід та освіту, пов'язані з вакансією, а також чому ви зацікавлені в роботі на цю компанію/організацію.

Другий абзац: докладно опишіть, чому ви є найкращим кандидатом на посаду, підкресливши свої навички та досвід. Обов'язково опишіть два-три конкретні приклади своєї кваліфікації або досвіду, які стосуються цієї посади, а не просто повторіть інформацію з першого абзацу. Поясніть, як ваші вміння та досвід відповідають вимогам, зазначеним в описі вакансії. Другий абзац повинен містити відповідь на питання: «Чому ви повинні мене найняти?»

Третій абзац: зробіть акцент на тому, що робить вас найкращим кандидатом на посаду, а також підкресліть вашу зацікавленість у приєднанні до компанії/ організації. Подякуйте потенційному роботодавцю за час, витрачений на розгляд вашої заяви, а також підкресліть свою зацікавленість у продовженні спілкування шляхом проведення співбесіди. Поясніть роботодавцю, як зв'язатися з вами, вказавши номер телефону та адресу електронної пошти.

Sincerely (З повагою).

Особистий підпис

Ваше ім'я

Example (Cover Letter)

Jefferey Brennan
4601 Seneca Drive
Woodburn, OR 97071
(222)-590-9897
jeff.bren@gmail.com

Mar 5, 2018

Ms. Barbara Hicks
Head of Management Department

Eastern Research Group, Inc.
4343 Maxwell Farm Road
Auburn, CA 95603

Dear Ms. Hicks,

I am very excited about the Ecologist position now open at Eastern Research Group, Inc. and I hope that you will consider me a top candidate for this job.

I have a bachelor's degree in Ecology and I am working on my masters. I have experience studying the different areas of the environment and the training and ability to put together and conduct surveys to collect valuable data about the different species, their mating behavior and their habitats.

I have the knowledge and training to use this research information to help identify and classify species and help keep track of how the different species affect the environment. I can use a computer proficiently and I have extensive knowledge of software and programs used in the study of the environment and its inhabitants. I have excellent communication skills and the ability to create accurate reports on the data I collect and analyze. I also have great analytical skills, excellent reasoning abilities and I can work efficiently as part of a team or independently. I am aware of the laws and policies associated with environmental issues and have the ability to work within these guidelines.

You can contact me for an interview by calling (222)-590-9897. My full CV is attached. Looking forward to hearing from you.

Sincerely,
Jefferey Brennan

Есе

Написання есе є обов'язковою умовою вступу до закордонного ЗВО, складання міжнародного іспиту або прийняття на роботу. Якісне есе передбачає не тільки емоційність, цікавий зміст, деталі, які привернуть увагу до вашої кандидатури, але і правильне оформлення.

Загальна мета написання есе з англійської мови – висловити свої думки з приводу якого-небудь явища, процесу або об'єкта. В англійській мові існує кілька видів есе:

Opinion Essay (власна думка) – у ньому потрібно висловити свою думку з приводу конкретно заданого запитання. При написанні цього виду есе важливо вміти знаходити різні підходи до проблеми, дивитися на неї під різними кутами. У цьому есе не можна строго відстоювати свою позицію.

For and against essays (за і проти) – вид есе, при написанні якого потрібно знаходити як погані, так і хороші сторони в зазначеному питанні.

Suggesting solutions to problem (пропозиції щодо шляхів вирішення проблеми) – необхідно запропонувати рішення до поставленої проблеми.

До структури есе входять: вступ, основна частина, висновки.

У *вступі* необхідно чітко окреслити поставлену проблему, висловити своє ставлення до питання, порушеного в основній частині. Вступ має бути лаконічним і містити ключові елементи проблеми.

Основна частина містить основний виклад матеріалу. Текст складається з ланцюжка «аргумент – доказ». Не слід говорити про явища або об'єкти, якщо ви не можете їх довести. Для того щоб правильно структурувати та логічно подати інформацію, слід ділити текст на абзаци.

Заключна частина есе містить *висновки*, тобто відповіді на поставлені у вступі питання.

Під час написання есе для забезпечення зв'язності, послідовності і логічності тексту доцільно вживати наступні фрази.

Фрази, які можна використовувати у вступі:

Many people think ... but others do not agree	Багато хто вважає, (що) ... , однак інші люди не погоджуються
Let us consider what the advantages and disadvantages of ... are	Розглянемо, які є переваги та недоліки...
Let's consider some pros and cons of it.	Пропонуємо розглянути, які є плюси та мінуси (цього).
Let us start by considering pros and cons of it.	Почнемо з розгляду плюсів та мінусів.

Слова-зв'язки для наведення аргументів:

To begin with, ...	Ми почнемо з того, що ...
Firstly, ... / Secondly, ... / Finally, ...	По-перше, ... / По-друге, ... / Нарешті, ...
The first thing that needs to be said is ...	В першу чергу, необхідно сказати, що ...
Another good thing about ... is that ...	Також позитивний момент ... заключається в ...
It is true that ... / clear that ... / noticeable that ...	Дійсно так, що ... / Ясно, що ...
What is more, ...	Більш того, ...
Besides, ... because it is ...	Крім того, ... тому що ...
On the other hand, we can observe that ...	З іншого боку, ми можемо спостерігати, що ...

Щоб підкріпити свою думку чіткою авторитетною думкою або послатися на когось, можна використовувати такі фрази:

Experts believe that ...	Експерти вважають, що ...
say that ...	говорять, що ...
are convinced that ...	впевнені, що ...
point out that ...	відмічають, що...
emphasize that ...	підкреслюють, що ...
According to some experts...	На думку деяких експертів ...

Фрази для підведення підсумків:

From these facts, one may conclude that ...	На основі викладених фактів, ми можемо зробити висновок про те, що...
Which seems to confirm the idea that ...	Це, як бачимо, підтверджує нашу думку про те, що ...
Thus, ... / Therefore,...	Тому... ./ Таким чином...
The most common argument against this is that ...	Найпоширенішим аргументом проти цього є те, що...
In conclusion, I can say that ...	Завершуючи, я можу сказати, що ...
To draw the conclusion, one can say that ...	Підводячи підсумки, можна сказати, що ...

Example (essay)

The conservation of wildlife is a hotly debated topic. Slowly but steadily we are becoming aware of the need to protect wildlife. Some scientists believe that only certain species of animals should be protected; others are of the opinion that all forms of wildlife should be protected. I agree with the latter point of view.

I firmly believe that all forms of life born here have a right to live here. Human beings are the only species that have trouble coexisting with other forms of life. We behave as if the whole world belonged to us. We exploit other forms of life to satisfy our need and greed. Tigers, lions and crocodiles are being killed for their skin. Elephants are being killed for their precious tusks. Snakes are being killed; so are whales. Sadly many of these species are now facing the threat of extinction.

I can't agree with the argument that only selected species should be protected. Scientists who put forward this theory are only concerned with the well-being of the mankind. The species that they want to protect will most probably be the ones that are beneficial to human beings. That is the only reason they want to protect those species in the first place. Unfortunately, this tactic has several downsides. To start with, all forms of life are essential to protecting the biodiversity and ecosystem. If one species becomes extinct because of our wrongdoings or factors beyond our control, it is going to have an impact on other species as well. Unfortunately,

we are yet to realize this. Our greed is destroying in the planet. We don't realize that we will also get destroyed when other species die.

To conclude, the argument that only certain species of life should be protected doesn't hold water. It stems from the belief that we own this planet and that every other form of life exists for our benefit. If we are really concerned with our well-being, it is time we did something to protect the planet and its inhabitants without discriminating one against the other.

Навчальне видання

**МІНЯЙЛОВА Алевтина Володимирівна
ШЛЯХТІНА Олена Семенівна**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з англійської мови для студентів
1–2 курсів заочної форми навчання
спеціальностей 101 «Екологія»
та 183 «Технології захисту
навколишнього середовища»**

Коректор – М. О. Паненко

Верстка – Ю. С. Семенченко

Підписано до друку 24.06.2020 р. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 2,79. Наклад 100. Замовлення № 1008-37.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавець і виготовлювач
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025
E-mail: publishing@nuos.mk.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6402 від 19.09.2018 р.

Віддруковано в друкарні Видавничий дім «Гельветика»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
Телефони +38 (0552) 39 95 80, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.